

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz OK 1/10
27.09.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Gorana Čavline, predsednika veća, Nevenke Važić, Ljubice Knežević-Tomašev, Veska Krstajića i Mirjane Ivić, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Draganom Vuksanović, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okr. S.R. i dr., zbog krivičnog dela falsifikovanje službene isprave iz člana 248. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Republike Srbije u vezi člana 22. Osnovnog krivičnog zakona i dr., odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz OK 169/10 od 28.4.2010.godine, podignutom protiv pravnosnažnih presuda Okružnog suda u Beogradu – Posebno odeljenje Kp. ... od 23.1.2009. godine i Vrhovnog suda Srbije – Posebno odeljenje Kž.I.OK 6/09 od 2. i 3.11.2009.godine, u sednici veća održanoj 27.9.2010. godine, doneo je

P R E S U D U

UTVRĐUJE SE da je zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz OK 169/10 od 28.4.2010. godine, delimično osnovan i da je pravnosnažnim presudama Okružnog suda u Beogradu – Posebno odeljenje Kp. ... od 23.1.2009. godine i Vrhovnog suda Srbije - Posebno odeljenje Kž.I OK 6/09 od 2. i 3.11.2009.godine povređena odredba člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Beogradu – Posebno odeljenje Kp. ... od 23.1.2009.godine okr. S.R. i okr. M.Đ. oglašeni su krivim da su kao saizvršioци učinili krivično delo falsifikovanja službene isprave iz člana 248. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS u vezi člana 22. OKZ, za koje delo im je izrečena uslovna osuda tako što im je utvrđena kazna zatvora u trajanju od šest meseci i istovremeno određeno da se kazne neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od dve godine od dana pravnosnažnosti presude ne učine novo krivično delo, s tim da će se okr. S.R, u slučaju opoziva uslovne osude, u utvrđenu kaznu zatvora uračunati vreme provedeno u pritvoru od 30.6.2006.godine do 11.5.2007.godine.

Istom presudom oslobođeni su od optužbe i to:

I – okr. S.R. i okr. B.S. za krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. u vezi člana 33. KZ;

II – okr. S.R. za krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 1. i stav 3. u vezi stava 4. KZ u sticaju sa krivičnim delom primanje mita u pomaganju iz člana 367. stav 1. u vezi člana 35. stav 1. KZ, okr. B.S. za krivično delo zloupotrebe službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. KZ u sticaju sa krivičnim delom primanje mita iz člana 367. stav 1. KZ i okr. M.P. za krivično delo zloupotrebe službenog položaja u pomaganju iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. u vezi člana 35. stav 1. KZ u sticaju sa krivičnim delom davanje mita iz člana 368. stav 1. KZ;

III – okr. S.R. za krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 1. u vezi stava 4. KZ.

Istom presudom na osnovu člana 354. tačka 1. ZKP, odbijena je optužba prema okr. S.R. za krivično delo

zloupotrebe službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 1. i 4. KZ, prema okr. B.S. za krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 3. i 1. KZ u sticaju sa krivičnim delom falsifikovanja službene isprave u pomaganju iz člana 357. stav 1. u vezi stava 3. u vezi člana 35. stav 1. KZ i prema okr. M.Đ. za krivično delo zloupotrebe službenog položaja u pomaganju iz člana 359. stav 4. u vezi stava 3. i 1. u vezi člana 35. KZ.

Odlučujući o žalbama Okružnog javnog tužioca u Beogradu – Specijalnog tužioca, okr. S.R, njegovog branioca i branioca okr. M.Đ, Vrhovni sud Srbije – Posebno odeljenje, presudom KŽ.I OK. 6/09 od 2. i 3.11.2009.godine odbio je žalbe kao neosnovane i potvrdio prvostepenu presudu.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti Ktz.OK. 169/10 od 28.4.2010.godine, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP, sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev za zaštitu zakonitosti i utvrdi da je tim presudama povređen zakon – član 368. stav 1. tačka 11. ZKP.

Vrhovni kasacioni sud je, pošto je postupljeno u smislu člana 422. stav 2. i 3. ZKP, održao sednicu veća u prisustvu okrivljenih S.R. i M.P. i branilaca, adv. Š.S, adv. R.D, adv. D.S, adv. G.P. i u odsustvu uredno obaveštenih zamenika Republičkog javnog tužioca, okr. B.S. i branilaca adv. R.J, adv. Đ.K. i adv. D.O. Na sednici veća Vrhovni kasacioni sud je razmotrio spise predmeta sa presudama protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podignut, pa je po oceni navoda u zahtevu i izjašnjenja prisutnih branilaca i okrivljenih, našao:

Osnovano se u zahtevu za zaštitu zakonitosti ukazuje da prvostepena presuda u odnosu na krivično delo pod II-A izreke ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama vezanim za ocenu odbrana okrivljenih S.R, B.S. i M.P. i s tim u vezi iskaza saslušanih svedoka.

Naime, između odbrana okrivljenih datih pred ovlašćenim službenim licem UBPOK-a i njihovih odbrana datih u istrazi i na glavnom pretresu postoje znatne protivrečnosti, što je prvostepeni sud propustio da oceni odnosno, prihvatajući odbrane okrivljenih sa glavnog pretresa, prvostepeni sud nije otklonio protivrečnosti između tih odbrana, a u pogledu odlučnih činjenica o kojima su se okrivljeni drugačije izjašnjavali u UBPOK-u i na taj način učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP.

Ista bitna povreda, na koju javni tužilac osnovano ukazuje u zahtevu, učinjena je i drugostepenom presudom, jer ista sadrži nejasne razloge o odlučnim činjenicama.

Naime, drugostepeni sud na strani 8 u petom stavu navodi da je prvostepeni sud pravilno našao da su krediti dobijeni po redovnim bankarskim uslovima, da je okr. B.S. to uredno vratio, da su depoziti ... „...“ položeni u banku pod redovnim uslovima, uključujući i kamatu, da su i depoziti uredno vraćeni H.K, te da samim tim nije bilo nikakve protivpravne imovinske koristi za okr. B.S, pa mu, sledstveno tome, ni okr. S.R. to nije omogućio. Ovako dati razlozi su nejasni jer ovim okrivljenima nije ni bilo stavljeno na teret da su ostvarili bilo kakvu protivpravnu imovinsku korist, niti je to utvrđeno prvostepenom presudom koja je bila predmet ispitivanja od strane drugostepenog suda.

Vrhovni kasacioni sud, međutim, nije našao da su prvostepenom presudom učinjene ostale povrede zakona na koje se u zahtevu za zaštitu zakonitosti ukazuje.

Pre svega javni tužilac u zahtevu navodi da je izreka prvostepene presude pod II A, II B i III protivrečna datim razlozima i da su i sami razlozi protivrečni. Protivrečnost između izreke i razloga javni tužilac vidi u činjenici da su izrekom prvostepene presude okrivljeni S.R, B.S. i M.P. za navedena krivična dela oslobođeni od optužbe na osnovu člana 355. tačka 3. ZKP, jer nema dokaza da su ta dela izvršili, dok u razlozima presude u vezi sa tim delima prvostepeni sud utvrđuje da u odnosu na krivično delo pod II A „nema koristi“, da u odnosu na krivično delo pod II B „nema protivpravne imovinske koristi“ i da u odnosu na delo pod III „radnjama koje su okr .S.R. stavljene na teret nije naneta šteta oštećenom preduzeću“ odnosno da nema posledica, kao bitnog elementa navedenih krivičnih dela. To, po oceni javnog tužioca, znači da je prvostepeni sud utvrdio da dela koja su okrivljenima stavljena na teret nisu krivična dela, zbog čega su i mogli biti oslobođeni od optužbe, ali samo na osnovu člana 355. tačka 1. ZKP, a ne na osnovu tačke 3. toga člana.

Po oceni Vrhovnog kasacionog suda izneti navodi zahteva su neosnovani jer su citati prvostepene presude izneti u zahtevu (strana 58, 57 ...) izvučeni iz konteksta cele prvostepene presude i pogrešno protumačeni. Naime, iz razloga prvostepene presude jasno i nedvosmisleno proizilazi da prvostepeni sud, prihvatajući odbrane okrivljenih, nalazi da su one potvrđene drugim izvedenim dokazima iz čega zaključuje da nije dokazano da su okrivljeni izvršili krivična dela opisana pod I, II A, II B i III izreke i o tome na stranama 37 stav četiri, 41 stav dva i četiri, 42 stav dva do sedam, 52 stav tri, 53 stav sedam, 57 stav dva, 58 stav jedan i dva ... daje jasne razloge.

U vezi znatne protivrečnosti razloga o odlučnim činjenicama na koje se javni tužilac poziva u zahtevu citirajući stranu 16 prvostepene presude, ne može se zaključiti na šta se ti navodi odnose. Naime, navodi koji su u zahtevu citirani kao strana 16 prvostepene presude ne odgovaraju stanju u spisima jer je na 16 strani izneta odbrana okr. S.R. u vezi sa krivičnim delom pod II A i to ne na način kako je to navedeno u zahtevu. Na toj strani nema ni jednog zaključka suda vezanog za predmetno krivično delo, pa je nejasno šta je tužilac uopšte imao u vidu svojim navodima u poslednjem stavu na strani 3 i u prvom stavu na strani 4 zahteva.

Nadalje, tužilac u zahtevu znatnu protivrečnost i nejasnost razloga o odlučnim činjenicama vidi i u tome što je prvostepeni sud našao da okr. B.S. radnjom pod II A nije ostvario bilo kakvu korist, pa mu time ni okr. S.R. nije omogućio ostvarenje bilo kakve koristi. Prema stavu zahteva okr. B.S. je, time što mu je data garancija na kratkoročni kredit, stavljen u povoljniji položaj u odnosu na druga lica, a što predstavlja određeni vid koristi. U prilog takvog stava tužilac u zahtevu citira šta se smatra kao ostvarena korist u smislu krivičnog dela iz člana 359. KZ - „bilo kakva korist, kako imovinska, tako i neimovinske prirode, kojom se stvara povoljniji položaj za određeno lice u bilo kojoj sferi društvenog života“, iz čega, prema zahtevu i proizilazi očigledna znatna protivrečnost i nejasnoća između razloga o odlučnim činjenicama.

Po oceni Vrhovnog kasacionog suda, tačno je da se pod ostvarenom korišću u smislu krivičnog dela iz člana 359. KZ smatra bilo kakva korist, međutim, kod predmetnog krivičnog dela potrebno je da je izvršenjem krivičnog dela, prilikom omogućavanja povoljnijeg položaja određenom licu, to učinjeno protivno interesima službe. U konkretnoj situaciji to nije slučaj, jer je ... „...“ i inače držala sredstva u K., banka je ta sredstva koristila, a na oročena sredstva data u vidu garancije za okr. B.S. dobijena je i kamata, kako je to naveo prvostepeni sud na 58 strani obrazloženja presude.

Vrhovni kasacioni sud ocenjuje neosnovanim i deo zahteva u kome se navodi da prvostepena presuda ne sadrži razloge u vezi sa ugovorom o jemstvu broj ... i ugovorom o deponovanju sredstava broj ..., budući da je prvostepeni sud na strani 53, u drugom stavu, dao razloge zašto u tom delu prihvata odbranu okrivljenih i izvedene dokaze.

Takođe, zahtev za zaštitu zakonitosti neosnovan je i u delu u kome se navodi da prvostepena presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama vezano za nacrt ugovora između P. „...“ i P. „...“ od 17.6.2005.godine (u zahtevu pogrešno naveden datum 17.6.2006.godine), koji je navodno, svedok R.S. koristila prilikom izrade mišljenja za Upravni odbor, a što je sve od uticaja i na ocenu odbrana okrivljenih u vezi sa krivičnim delom pod II B.

Ovo, stoga, što se navedeni nacrt ugovora uopšte ne spominje u mišljenju svedoka R.S, već u iskazu svedoka O.K, a osim toga u dokaznom postupku ovaj dokaz - uvid u navedeni nacrt ugovora nije ni izveden. Naime, u prvostepenom postupku sud je pokušao doći do tog ugovora i u tom smislu je 19.4.2007.godine zatražio hitno dostavljanje nacrta ugovora o ustupanju potraživanja broj ... od 17.6.2005.godine, između P. „...“ i „...“. Od strane D.C. prvostepeni sud je obavešten da se navedeni nacrt ugovora nije nalazio u fasciklama „...“ koje su oduzete od okr. S.R. (strana 549 spisa), dok je svedok O.K. u svom dopisu od 25.4.2007.godine (strana 550 spisa) navela da je kompletnu dokumentaciju kojom je raspolagala predala D.C, tako da ne raspolaže navedenim nacrtom ugovora.

Kako se iz spisa predmeta utvrđuje da predmetni nacrt ugovora nije izveden kao dokaz na glavnom pretresu, to prvostepeni sud nije ni mogao niti morao da o tome daje razloge. Osim toga, iako je svedok O.K. u svom iskazu navela da je taj nacrt ugovora dobila od okr. S.R. pet dana pre sednice U.o. zakazane za 11.7.2005. godine, prvostepeni sud nije učinio povredu zakona na koju tužilac ukazuje u zahtevu time što nije dao razloge u vezi sa pomenutim nacrtom ugovora, s obzirom na to da je odluka P. „...“ o ustupanju potraživanja P. „...“ doneta 26.6.2005.godine, dakle, pre nego što je svedok O.K. dobila nacrt spornog ugovora, tako da sadržaj tog ugovora ne predstavlja odlučnu činjenicu u smislu kako se to navodi u zahtevu.

Nadalje, neosnovani su i navodi zahteva da prvostepena presuda ne sadrži razloge o verodostojnosti knjižnog odobrenja lista ... i knjižnog zaduženja lista ..., a u sklopu verodostojnosti odbrane okrivljenih. Upravo suprotno, prvostepeni sud je, prihvatajući odbranu okr. B.S. iz istrage i sa glavnog pretresa, u pogledu ove odlučne činjenice našao da je njegova odbrana potvrđena iskazom svedoka S.T. Iz činjenice da je prvostepeni sud prihvatio mišljenje veštaka V.S. da nije postojala obaveza evidentiranja navedenih knjižnih zaduženja i odobrenja u bilansu stanja na dan 31.12.2005.godine (u zahtevu se navodi datum 32.12.2005.godine), koji se predaje N.b.S, ne može se izvesti zaključak kako to čini tužilac u zahtevu, da je prvostepeni sud svoje razloge o odlučnim činjenicama zamenio razlozima veštaka V.S. Naprotiv, prvostepeni sud je razloge za prihvatanje odbrane okr. B.S. i iskaza svedoka S.T. pronašao i u nalazu i mišljenju veštaka, čime je o ovoj odlučnoj činjenici dao svoje razloge.

Najzad, tužilac u zahtevu navodi da prvostepeni sud u pogledu krivičnog dela pod I izreke nije dao razloge o odlučnim činjenicama, a da su dati razlozi nejasni i protivrečni, zbog toga što je prvostepeni sud našao da je za postojanje odlučujućeg uticaja nekog od članova kolegijalnog organa na ostale članove neophodno da im prezentuje neistinite podatke, čega u konkretnom slučaju nije bilo od strane okr. B.S. Prema stavu zahteva ovako dati razlozi prvostepenog suda ne obuhvataju pojam „uticaja“ u celini, s obzirom da postoje mogućnosti uticaja i na drugi način da se donese određena odluka - ocenom opravdanosti, nametanjem brzine donošenja odluke i pored neraščišćenih imovinsko-pravnih odnosa, mogućnosti odnosno nemogućnosti rešavanja legalizacije objekta kao ključne činjenice od uticaja na cenu objekta...

Izneti navodi zahteva ne mogu se prihvatiti kao osnovani, s obzirom na to da je prvostepeni sud na stranama 36, 46 i 47 obrazloženja presude jasno naveo da nije utvrđeno postojanje ni jednog vida uticaja okr. B.S. na bilo kog člana Upravnog odbora u cilju donošenja određene odluke, posebno s obzirom na to da su svi saslušani članovi Upravnog odbora naveli da na njih nije vršen bilo kakav uticaj, što podrazumeva uticaj u najširem mogućem smislu reči.

Iz iznetih razloga, Vrhovni kasacioni sud je, na osnovu odredbe člana 425. stav 1. ZKP, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar - savetnik

Predsednik veća

Dragana Vuksanović,s.r.

sudija

Goran Čavlina,s.r.